

ETHNOS

TIEDOTE

2/2013

Sisältö

Puheenjohtajan palsta: Tiedemaailman strategia	3
Suomalais-unkarilais-virolainen kansatieteen symposium	5
Tutkimuksen etiikka ja politiikka – Vuosikokousseminaari	13
Kansatieteilijöiden julkaisumahdollisuudet seminaarissa	18
“Kuitenkaan ihminen ei voi voittaa vuotta” – Vuoden Gradu	21
Lectio praecursoria: Karri Kiiskinen	28
Uutisia ja ilmoitusasioita	36
Esitelmäkutsu: VIII Kansatieteen päivät	38
Ethnologia Fennica 2014: Call for Articles	39

ETHNOS

c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki
<http://www.ethnosry.org/>
Toimitus ja taitto: Jussi Lehtonen

Ethnos-tiedote 2/2013
Syyskuu 2013
Sähköinen verkkojulkaisu
ISSN 1796-0959, verkkojulkaisu 1796-0967

Kansikuva

Kansatieteellisen symposiumin osanottajia Kustavissa 8.6.2013. Kuvaaja: Jussi Lehtonen.

Ethnos ry:n hallitus

Puheenjohtaja: Katriina Siivonen, puh. 040 831 0016, katriina.siivonen@abo.fi

Varapuheenjohtaja/Kansainvälisten asioiden sihteeri: Sanna Lillbroända-Annala, puh. 050

563 7651, slillbro@abo.fi

Sihteeri: Sari Katainen, puh. 050 559 7676, sihteeri@ethnosry.org

Taloudenhoitaja: Elina Anttonen, puh. 045 650 9383, elina.anttonen@gmail.com

Tiedotussihteeri: Jussi Lehtonen, puh. 041 444 4426, jussi.lehtonen@utu.fi

Seminaaris sihteeri: Eerika Koskinen-Koivisto, puh. 040 724 3810,

eerika.koskinen-koivisto@jyu.fi

Julkaisussihteeri (Ethnologia Fennica): Tytti Steel, puh. 050 346 6368, tytti.steel@helsinki.fi

Julkaisussihteeri (muut julkaisut): Aura Kivilaakso, puh. 040 512 0061,

aura.kivilaakso@gmail.com

Museoyhdyshenkilö: Mari Immonen, puh. 050 586 4512, mari.immonen@saunalahti.fi

Puheenjohtajan palsta: Tiedemaailman strategia muuttuvassa maailmassa

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) on kutsunut jäsenseuransa vaikuttamaan tekeillä olevaan strategiaansa. Olen kiinnostuksella lukenut strategialuonnoksen ja pidän sitä monin tavoin ilahduttavana ja hyvänä. Arvostan sitä, että strategia perustuu hyvin valittuihin, kannatettaviin, selkeästi esille tuotuihin ja akateemisessa maailmassa perustaviin arvoihin: tieteen avoimuuteen, luotettavuuteen, yhteisöllisyyteen ja riippumattomuuteen. Strategiatyössä on keskeistä tuoda esille ydinarvot, niin itsestään selviltä kuin ne saattavatkin näyttää. Julkituotuihin ne tuovat varmuutta kaikkien osallisten toimintaan. TSV:n strategialuonnos ottaa tasapuolisesti huomioon erikokoiset ja erilaisin tavoin toimivat seurakuntat, mikä on tavoiteltava ja varmasti haasteellinen tehtävä, mutta luonnoksessa hyvin onnistunut. Arvostan myös sitä, että strategialuonnos asettuu kannattamaan sekä entistä vahvempaa kansainvälistymistä että kotimaisten kielten käyttöä sekä tieteen että tieteestä viestimisen kielenä. Nämä ovat arvoja, joita toivoakseni myös Ethnoksessa pyritään jatkuvasti oman alamme arvoina edistämään.

Kansatieteen, etnologian ja kulttuuriperinnön tutkimuksen aloja edustavana seurana Ethnos toimii tiiviissä yhteydessä museoihin. Ethnoksen hallituksessa on vakituisesti mukana museualan edustaja. Ethnoksen toiminnassa on haluttu painottaa myös yhteyksiä yhteiskunnassa muilla tahoilla toimiviin alamme asiantuntijoihin ja heidän edustamiinsa organisaatioihin. Tästä näkökulmasta pidän tärkeänä, että yhteistyö yhteiskunnassa toimivien akateemisten asiantuntijoiden, yhteisöjen ja instituutioiden kanssa tulisi TSV:n strategialuonnoksessa esitettyä selkeämmin esille ja tieteellisten seurojen oma toiminta tällä kentällä tulisi näkyvämmäksi. TSV:n tuki tälle toiminnalle ja sen kehittämislle on toivottavaa.

Alamme strategiset ja tulevaisuutta rakentavat toimintalinjaukset ovat olleet mielessäni nyt syksyllä myös toisessa, hyvin käytännöllisessä yhteydessä. Alan kehitystä ja suhdetta yhteiskuntamme toimintoihin globaalissa maailmassa on pohdittava myös silloin, kun opiskelijat hakevat neuvoja opintojensa kokonaisuuteen ja sivuainevalintoihin. Mitkä aine- ja kurssiyhdistelmät ovat heille oikeita? Ovatko oikeat yhdistelmät ylipäänsä tällä hetkellä nähtävissä intensiivisesti muuttuvassa maailmassamme?

Opiskelijoiden valinnanvapautta rajoittavat jatkuvasti kiristyvät vaatimukset nopeasta ja tehokkaasta opiskelusta, jota vauhditetaan esimerkiksi opintotuen aikarajauksilla. Yliopiston opetushenkilökuntaa kehoitetaan kiinnittämään huomiota siihen, että opiskelijat valmistuisivat tavoiteajassa. Tutkintoihin vaadittava minimiopintomäärä on samalla maksimimäärä. Jos on kuitenkin suorittanut enemmän kursseja, niistä voi toki

saada erillistodistuksen. Niin tavoiteltavia kuin tällaiset päämäärät moni tavoin ovatkin, ne luovat olosuhteet, jotka eivät erityisesti houkuttele kokeilemaan kiinnostavilla ja epätavallisilla aineyhdistelmillä. Kuitenkin juuri epätavalliset yhdistelmät auttaisivat kehittämään maailmaa eteenpäin. Vahvasti ohjattu toiminta ei kykene vastaamaan muuttuvassa maailmassa eteen tuleviin yllättäviin haasteisiin.

Omassa työssäni ohjaan surumieliin opiskelijoita valitsemaan ainakin sellaisia aineita, että saavat tutkintonsa kokoon vaadittavissa aikarajoissa ja opintotuen turvin. Pyydän heitä välttämään kovin laajoja kokeiluja tieteen maailmassa. Samalla kuitenkin kehoitan valitsemaan ennakkoluulottomasti oman kiinnostuksen mukaan ennen kokemattomiakin yhdistelmiä aina kun se on mahdollista.

Samanlaista tasapainoilua akateemisen työn ytimen ja käytännön vaateiden kanssa on näkyvissä myös TSV:n strategialuonnoksessa. Pitäkäämme kaikissa yhteyksissä kiinni yhteisistä akateemisista arvoista, joista keskeisiä ovat riippumattomat ja vastuulliset valinnat opinnoissa, opetuksessa, tutkimuksessa ja tieteen soveltamisessa yhteiskunnassa.

Toivotan kaikille hyvää syksyä arvokkaan työn parissa!

Ethnos-tiedotteen ja Jäsenkirjeen tulostaminen

Kaikki Ethnos-tiedotteet ovat aiemmin ilmestyneet paperiversioina ja vastaavasti Jäsenkirjeen vain sähköisenä pdf-tiedostona yhdistyksen kotisivuilla (katso lisätietoja tämän Tiedotteen sivulta 12).

Kuten Jäsenkirjeetkin, myös sähköinen Ethnos-tiedote on suunniteltu tarpeen vaatiessa tulostettavaksi paperille.

Valitse tulostuksessa ”Tulostus vihkosena” -toiminto, niin saat myös Tiedotteen sähköisen version tarpeen vaatiessa esimerkiksi työpaikkasi kahvipöydälle!

Landscape, Place, Locality and Space. Suomalais-unkarilais-virolainen symposium. Turku 5.–8.6.2013

Teksti: FT Hanneleena Hieta ja FM Jussi Lehtonen

Kuvat: Jussi Lehtonen

Jo pitkän perinteen kartuttanut suomalais-unkarilainen kansatieteellinen symposium pidettiin tänä kesänä Turussa. Tapahtumapaikkoina olivat sekä Åbo Akademin etnologian että Turun yliopiston kansatieteen tilat, molemmat esimerkkejä rakennusten uusiokäytöstä: Åbo Akademin Arken on entinen tehdas-kiinteistö ja Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos puolestaan toimii entisessä Sirkkalan kasarmissa. Lauantaina symposium koontui vielä Kustavin Kipinässä. Symposium on nyt uudistunut suomalais-unkarilais-virolaiseksi ja muunkin kaltaisista ajanmukaistamistoimenpiteistä on ollut puhetta.

Tämän konferenssijärjestämisen muuttuneen maailman nosti esiin myös Ethnoksen puheenjohtaja **Katriina Siivonen** avaussanoissaan. Tervetuliaispuheessaan professori **Anna-Maria Åström** puolestaan muisteli kolmannen symposiumin innostusta ja järjestelmänmuutoksen positiivista turbulenssia. Hän muistutti kuulijoita **Tamás Hoferin** tutkimuksissaan esiin nostamista Unkarin kahdesta historiallisesta kansakuntamääritelmästä, joista toinen on etninen ja toinen monikulttuurinen ja kannusti unkarilaisia kollegoja monikulttuurisuuden esillä pitämiseen.

Muuttuvat alueet

Ensimmäisen symposiumpäivän keynote-esitelmän piti professori **Helena Ruotsala**. Hän esitteli arjen transnationaalisuutta siten, kuin se tulee esiin hänen kaksiskaupunki Tornio-Haaparanta -tutkimuksessaan. Kaupunkien yhteistyö on alkanut hyvin käytännönläheisesti jätevesi- ja kaatopaikkaratkaisuihin, mutta syventynyt ja laajentunut mm. perhe-, koulutus- ja kulttuuripalveluiden alalle.

Aloituspäivän työryhmä oli aiheeltaan *Definers of Borders, Regions and Localities*, jossa esitettiin kolme esitelmää. Tutkijakoulutettava **Natalia Taksami** Joen-

suun yliopistosta esitteli arkistoaineistoihin perustuvaa väitöstutkimustaan, jossa Luoteis-Neuvostoliiton perinteinen luontaistalous väistyi 1920-luvulta lähtien suunnitelmatalouden tieltä. Tohtori **László Mód** Szegedin yliopistosta käsitteli esitelmässään sosialismin jälkeistä viinitilojen tuotteistamista ja viiniteollisuuden uutta kukoistusta Unkarissa. Lopuksi tutkijakoulutettava **Kirsi Sonck** Turun yliopistosta esitteli yleisölle Rymättylän talvinuottakalastuksen loppumista, johon johtivat monet syyt, mutta ennen kaikkea pitkä sarja leutoja talvia, jolloin jälle ei ollut asiaa, jos niitä edes muodostui.

Ensimmäisen symposiumpäivän ilta vietettiin Aboa Vetus -museossa Aurajoen rannalla. Ilta alkoi opastetulla kiertokäynnillä Turun keskiaikaan vanhoja katuja kulkien ja rakennuksia tutkien. Tämän jälkeen osallistujat siirtyivät tervetuliaisjuhlaan museon ravintolaan ja terassille, jossa viivytettiin pitkään nauttien keskusteluista ja lämpimästä kesäillasta.

Matkoilla, kotona, vankilassa

Toisen seminaaripäivän aloitti professori **Balázs Borsos** keynote-esitelmällään, joka käsitteli ekologisten tieteellisten käsitteiden käyttöä kulttuurintutkimuksessa. Ongelmana on, että ekologiset kategoriat eivät ole suoraan analogisia kulttuuristen kategorioiden kanssa. Esimerkiksi eroa voidaan löytää populaation ja kulttuurin käsitteiden välillä. Voidaan puhua ihmisekologiasta tai toisaalta kulttuuriekologiasta. Kaikki antropologian haaratkin tutkivat järjestelmiä. Borsosin mukaan ekoantropologia voi selittää vain sellaisia ihmisryhmiä, jotka elävät läheisessä suhteessa luontoon, jos se valitsee olla tiukan ekologinen.

Päivän ensimmäisen työryhmän aihe oli *Destinations of Fiction and Reality*, jossa oli neljä esitelmää. Tutkija **Timea Bata** Budapestin Etnografisesta museosta käsitteli unkarilaisia häämatkakohteita ja niiden ympärille muodostunutta mielikuvamaailmaa ja teollisuudenhaaraa. Tutkijakoulutettava **Maija Mäki** Turun yliopistosta oli samoin matkailun piirissä, hänen esitelmänsä antoi laajan yleiskuvan esihistoriamatkailun kehityksestä ja tulevaisuudenkuvista Suomessa. Tämän jälkeen tohtori **Patrick Laviolette** Tallinnan yliopistosta vei kuulijat matkalle hylättyjä rakennuksia eri tavoin hyödyntävien alakulttuurien maailmaan. Lopuksi dosentti **Marjut Anttonen** Turun yliopistosta ilahdutti kuulijoita kertomuksellaan unkarilaisesta haikaranpesästä, jota pystyy seuraamaan Interne-

tin välityksellä kaikkialta maailmasta ja hänen useasta retkestään paikalle. Tarina oli esimerkki hänen teoreettiselle pohdinnalleen monipaikkaisen etnografian haasteista ja mahdollisuuksista teknologistuvassa maailmassa.

Toisen seminaaripäivän esitelmiä kuunneltiin Åbo Akademin Arken-rakennuksessa. Tutkija Tímea Bata Budapestista pitämässä esitelmäänsä.

Päivän lounasta käveltiin nauttimaan pienen matkan päähän Aurajoen yläjuoksulle, jonka jälkeen torstain toisessa työryhmässä käsiteltiin aihetta *Places with Special Meanings* kolmen esitelmän verran. Tutkija **Piret Koosa** Viron Kansallismuseosta kertoi esitelmässään yhdysvaltalaisen lähetystyöntekijän ja komilaisen kylän erikoislaatuudesta, eräällä tavoin symbioottisesta suhteesta ja erityisesti siitä, miten se puetaan tarinaksi niin kyläläisten kuin amerikkalaisten kannalta. Filosofian lisensiaatti **Leena Rossi** Turun yliopistosta puhui esitelmässään kodista ja sen kaikista erilaisista merkityksistä ja siitä, miten kotia voidaan tutkia erilaisista näkökulmista. Lopuksi tutkijakoulutettava **Marja-Liisa Räisänen** Turun yliopistosta esitteli väitöstutkimuksensa aihetta Konnunsuon vankilaa ja sen roolia työyhteisönä erityisesti siinä murroskohdassa, kun vankila lakkautettiin.

Toisen symposiumpäivän tieteellisen osuuden päätyttyä osallistujat kävelivät yhtä matkaa Åbo Akademien Arkenilta tuomiokirkkoon, missä tutkija **Camilla Hautala** Åbo Akademista tutustutti vieraat kansallispyhäkköön ja sen historiaan. Lämmintä ja aurinkoista kesäiltapäivää jatkettiin tuomiokirkolta yhdessä kävellen kohti Turun yliopiston Sirkkalan kampusta. Kansatieteen oppiaineen tiloissa järjestettiin ensin suomalaisten, unkarilaisten ja virolaisten kansatieteilijöiden yhteinen kokous, jossa pohdittiin symposiumien tulevaisuutta ja erilaisia tapoja kehittää ja ylläpitää toimintaa myös varsinaisten symposiumien välillä. Paikalla ei ollut virallisia edustajia Unkarin kansatieteellisestä seurasta, mutta alustavasti kuitenkin ehdotettiin, että vuoden 2016 symposiumin järjestäisivät unkarilaiset. Samalla pohdittiin myös muiden lähialueen kansatieteilijöiden kutsumista mukaan tapahtumaan.

Kokouksen jälkeen siirryttiin Minerva-rakennuksen ns. nivelosaan ja sen luentosaliin, jossa Turun yliopiston kansatieteen oppiaineen professori Helena Ruotsala toivotti vieraat tervetulleiksi Turun yliopiston Sirkkalan kampukselle. Tämän jälkeen osallistujat nauttivat aulassa opiskelijoiden tekemiä pieniä suolapaloja ja loppuilta kului kansatieteen oppiaineen tiloissa iltaa istuen, seurustellen ja kontakteja luoden.

Turun yliopiston Sirkkalan kampuksen aulassa nautittiin pientä suolaista. Seminaarin osallistujia tutustumassa pöydän antimisiin professori Balázs Borsosin (kesk.) johdossa.

Kuntia, läänejä, taidetta

Kolmannen seminaaripäivän aloitti professori **Art Leete** esitelmällään, joka käsittelee toisista kansoista kerrottavia tarinoita näiden ominaispiirteistä. Erityisesti hän kiinnitti huomiota siihen, miten **Herodotoksen** kertomus ihmissyönnistä on lähes identtinen joidenkin jopa 1800-luvulla samojedeista (nimi tarkoittaa itseään syövät) eli nenetseistä kerrottujen tarinoiden kanssa. Leete viittasi **Juri Lotmaniin**, jonka mukaan relevanssi aiempiin teksteihin on ollut kirjoittajille tärkeämpi kuin tekstin totuusarvo. Naapureiden ihmissyönnistä on siis kerrottu samaa tarinaa jo 2000 vuotta.

Perjantain ensimmäinen työryhmä oli aiheeltaan *Identities and the Production of Local Cultural Heritage*. Sen aloitti tohtori **Péter Illés** Szombathelyn museosta. Hän kertoi Tonavan länsirannan Őrségin alueen imagon kehittämisestä, jossa on hyödynnetty festivaaleja ja paikallista kulttuuriperintöä. Sen jälkeen tutkijat **Maarja Kaaristo** Tarton yliopistosta ja **Madis Rennu** Viljandin kulttuuriakatemian esittelivät Avinurmen kunnan puutyöperinteen vaalimista ja sitä hyödynnäviä eri tahoja. Osa toimijoista pyrkii taloudelliseen kannattavuuteen mutta samalla luo tuotteita joko perinteisin menetelmin tai käyttämällä perinteisiä tyyli-keinoja, kun taas osa toimijoista pyrkii vaalimaan perinnettä enemmän taaksepäin katsovalla tavalla. Myös tutkijakoulutettava **Niina Koskihaara** Turun yliopistosta käsittelee kunnan merkitystä. Hänen tapauksessaan huomio kiinnitettiin paikallisten kyläyhdistysten toimintaan sen jälkeen, kun Mietoisen ja Mynämäen kunnat yhdistyivät vuonna 2007. Tämän jälkeen tohtori **Erika Vass** Szentendren ulkomuseosta esitteli kuulijoille kaksi erilaista aluetta Transylvaniassa. Hunyadin läänissä unkarilaisuus on jo varhain alkaneen teollistumiskehityksen ja muiden yhteiskunnallisten prosessien myötä hävittänyt erityisen yhteisöllisyytensä, koska unkarista on tullut vain kirkon käyttämä sakraalikieli ilman arkielämän kosketuspintaa. Itäisempää Székely-maata on totuttu pitämään unkarilaisuuden linnakkeena ja tätä myös hyödynnetään turismin mielikuvissa. Vass oli kuitenkin sitä mieltä, että tätäkin aluetta kohtaavat samanlaiset prosessit, koska nuorempi polvi on alueen kylistä runsain määrin muuttanut pois. Lopuksi tohtori **Sanna Lillbroända-Annala** Åbo Akademista esitteli perusteellisesti erään Porvoon vanhankaupungin talon omistajan maailmankuvaa ja elämäntapavalintoja.

Sirkkalan kasarmin Upseerikerholla nautitun lounaan jälkeen toisen työryhmän aihe oli *Experienced and Created Spaces and Places*. Tutkijakoulutettava **Lau-**

ra Hirvi Jyväskylän yliopistosta kertoi hankkeestaan, jossa hän tutkii suomalaisia taiteilijoita Berliinissä ja näiden näkemyksiä kaupungista. Hän myös eritteli kiinnostavalla tavalla omaa suhdettaan Berliiniin. Tämän jälkeen vuorossa oli tutkijakoulutettava **Pirjo Nenola** Jyväskylän yliopistosta, jonka aiheena oli kuorojen toimintarituaalit harjoituksissa ja esityksissä sekä niiden välillä. Kuorotoiminta oli esitelmöitsijälle omakohtaisesti hyvin tuttua. Tutkijakoulutettava **Ken-suke Shimizu** Turun yliopistosta esitteli kuulijoille omaa projektiaan, jossa vertaillaan Turun ja Tokion arjen valoja ja valaistusta monesta eri näkökulmasta, niin funktionaalisesta kuin esteettisestäkin. Päivän viimeisen esitelmän piti dosentti **Susanne Österlund-Pötzsch** Svenska Litteratursällskapetista. Hän pohti mm. erilaisten tilojen fyysistä tunnetta ja sitä, miten tilaa voidaan aistia muutenkin kuin näkemällä.

Koko symposiumin ajan vallinneesta lämpimästä ja aurinkoisesta säästä nautittiin erityisesti perjantaina illalla, jolloin oli vuorossa illallisristeily höyrylaiva Ukkopekalla. Vieraat nousivat laivan kyytiin Aurajoen rannalta ja matka alkoi

Kolmas symposium-päivä huipentui risteilyyn Turun saariston Loistokarille. Maisemia laivan yläkannella olivat katselemassa mm. tutkijat Piret Koosa ja Leena Rossi.

joen, sataman, Ruissalon ja saariston maisemia ihailen. Tunnin laivamatkan jälkeen noustiin maihin pienelle Loistokarille, jossa nautittiin ulkosalla tarjoiltu, merellinen illallinen. Ilta Loistokarilla päättyi maisemien ja auringonlaskun ihailuun sekä laituritanseihin ennen paluuta Ukkopekalle ja purjehtimista takaisin Turun keskustaan.

Loppukipinöitä

Viimeinen symposiumpäivä alkoi Turun keskustassa, josta lähdettiin kohti Kustavia ja siellä sijaitsevaa taiteilija- ja kokoustalo Kipinää. Uusi ja moderni, suomalaisessa metsä- ja peltomaisemassa seisova rakennus taideteoksineen tarjosi hienon päätöksen symposiumille. Aluksi vieraat kierrätettiin lyhyesti alueella ja talossa, jonka jälkeen nautittiin brunssi – uudet perunat oli nostettu edellisenä yönä läheiseltä pellolta. Pienen lepo hetken jälkeen kuunneltiin vuoden 2013 symposiumin viimeiset kolme esitelmää. Ensimmäisenä puhui tutkijakoulutettava **Jaana Kouri** Turun yliopistosta. Hän käsitteli esitelmässään pientä Kustavissa

Kipinässä kuunneltiin symposiumin viimeiset esitelmät. Puheenjohtaja Katriina Stivonen keskustelemassa tutkijakoulutettava Jaana Kourin kanssa.

sijaitsevaa Lyyrtyrtil kylää ja sen asukkaita. Keskeiseksi tilaksi Kouri nosti esiin veden, jolla oli monia erilaisia merkityksiä kyläläisille.

Kourin jälkeen esitelmöi lehtori **Katriina Siivonen** Åbo Akademista. Hän jatkoi mielenkiintoisella tavalla Kourin ja jo keskiviikkona esitelmäineen Kirsi Sonckin esiin nostamia teemoja ja kertoi saaristolaisien paikallistunteesta ja siitä, miten se on sidoksissa esimerkiksi luontoon ja siihen toimintaan, jota saaristossa harjoitetaan. Hieman yllättävää kyllä, kaikilla saaristolaisilla ei ole tarvetta eikä halua omistaa omaa venettä. Viimeisenä Kustavissa puhui intendentti **Sallamaria Tikkanen** Museovirastosta. Hän kertoi Itämereen uponneen Vrouw Maria -laivan vedenalaisesta äänimaailmasta sekä maisemasta, jota veden sameus katsojalta häivyttää mutta joka kuitenkin on olemassa ja löydettävissä.

Viimeisen esitelmän jälkeen Ethnoksen puheenjohtaja Katriina Siivonen kokosi vielä neljän päivän annin yhteen. Hän kiitti myös symposiumin järjestelytyöryhmää ja mukana olleita opiskelijoita hyvin sujuneesta tapahtumasta. Kotimatkan aikana osallistujat keskustelivat vielä kukin tahoillaan symposiumin tapahtumista sekä ilmaisivat suuret odotuksensa vuoden 2016 kansatieteellisen symposiumin suhteen.

Lisää kuvia Kansatieteellisestä symposiumista löydät Ethnoksen kotisivujen Jäsenkirjeestä 1/2013: <http://www.ethnosry.org/jasenasiat/ethnos-tiedote/>.

Muutoksia Tiedotteen ja Jäsenkirjeen ilmestymisessä

Ethnos-tiedote on jo vuodesta 2010 alkaen ilmestynyt kaksi kertaa vuodessa paperisena ja vastaavasti kaksi kertaa vuodessa jäsenistöä on lähestytty sähköisellä Jäsenkirjeellä.

Jatkossa Ethnos-tiedote ilmestyy paperiversiona ja postitetaan jäsenille kotiin vain helmikuussa. Syyskuussa tuleva Tiedote 2 julkaistaan sähköisenä julkaisuna yhdistyksen verkkosivuilla. Sähköisellä versiolla on oma ISSN-numeronsa.

Jäsenkirjeet ilmestyvät yhdistyksen verkkosivuilla edelleen vanhan aikataulun mukaisesti kesä- ja joulukuussa.

Seuraavien Tiedotteiden ja Jäsenkirjeiden ilmestyminen:

- Jäsenkirje 2/2013	joulukuu	aineisto 30.11.2013
- Tiedote 1/2014	helmikuu	aineisto 31.1.2014
- Jäsenkirje 1/2014	kesäkuu	aineisto 30.5.2014
- Tiedote 2/2014	syyskuu	aineisto 30.8.2014

Ethnoksen vuosikokousseminaari 15.3.2013: Tutkimuksen etiikka ja politiikka

Teksti: FT Arja Turunen

Kuvat: Jussi Lehtonen

Ethnoksen vuosikokousseminaari järjestettiin tällä kertaa yhteistyössä Suomen Kansantietouden Tutkijain Seuran ja Suomen Kuolemantutkimuksen seuran kanssa. Seminaarin aihetta, tutkimusetiikkaa, käsiteltiin vuosikokousseminaarissa myös vuonna 2001. Kuluneen 12 vuoden aikana eettisistä pohdintoista on tullut kiinteä osa tutkimusprosessia ja eri tahojen kokoamien eettisten ohjeiden myötä tutkijoilla on tänä päivänä enemmän apua tarjolla kuin vuosituhannen alussa. Esimerkiksi Tieteellisten Seurain Valtuuskunta julkaisi vuonna 2012 teoksen *Hyvä tieteellinen käytäntö*, jossa käydään läpi tutkimuksen teon ja julkaisemisen eettisiä periaatteita.

Ethnoksen puheenjohtaja **Katriina Siivonen** kertoi avauspuheenvuorossaan, että TSV:n julkaisu oli yksi innoite seminaarin järjestämiseen. Erittäin ajankohtaiseksi seminaarin aiheen teki keskustelu valtioneuvoston tilaamasta ja **Pekka Himasen** toteuttamasta Tulevaisuusselonteosta sekä tuore uutinen tutkimuksen poliittisen ohjauksen kiristymisestä. Uudistuksen myötä valtioneuvosto saa merkittävän roolin tutkimusrahoituksen jaossa,¹ mikä onkin herättänyt keskustelua siitä, kuka määrää, mitä tutkitaan ja mikä on yleisemmin rahoittajan rooli tutkimuksessa myös tulosten suhteen. Onko tutkijalla oikeus tuottaa mitä tietoa tahansa ja onko tutkijalla oikeus epäonnistua? Seminaarin tarkoituksena oli keskustella yhdestä etnografisen tutkimuksen keskeisestä tutkimuseettisestä kysymyksestä eli siitä, mikä on tieteen ja tutkijan suhde tiedemaailman ulkopuolisiin ihmisiin kuten tutkittaviin: millainen on esimerkiksi tutkittavien itsemääräämisoikeus ja yksityisyyden suoja?

Sairastapausten vuoksi ensimmäinen puheenvuoro jäi ohjelmasta pois ja seminaarin aloitti tutkija, FT **Karina Lukin** (Helsingin yliopisto), joka pohti esitelmässään omaa ja muiden tutkijoiden suhdetta nenetseihin. Muiden venäläisten mielestä he “elävät kuin koirat”. Negatiiviset mielikuvat nenetseistä ovat ulko-

¹ http://yle.fi/uutiset/tutkimuksen_poliittinen_ohjaus_kiristyy/6513384.

puolisten luomia, mutta nenetsit ovat itsekin omaksuneet käsityksen, jonka mukaan nenetsit ovat luonnostaan esimerkiksi alkoholismiin taipuvia. Lukin kävi esitelmässään kiinnostavasti läpi kielteisten mielikuvien merkitystä tutkimuksessa ja tutkijoiden roolia negatiivisten mielikuvien luojina ja ylläpitäjinä. Lukin huomautti, että tutkija ei voi kirjautua mielikuvien ja stereotyyppien ulkopuolelle vaan ne on tutkimusta tehdessä otettava huomioon ja tutkijan on kyettävä purkamaan niitä.

FT Karina Lukin kertoi nenetseistä.

Nenetsien kohdalla jo varhaiset tutkijat ovat olleet luomassa käsitystä heistä onnettomina, alkoholisoituneina ihmisinä. Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen tutkijat “pääsivät” kertoamaan, että tundralla olevien kylien ihmiset eivät ole sopeutuneet modernisaatioon mutta heidän kielensä ja kulttuurinsa ovat kuolemassa, mikä johtaa alkoholismiin. Lukin totesi, että kurjuusdiskurssi on ollut tutkijoille oikeutus tehdä tutkimusta “ennen kuin kulttuuri kuolee”. Lukin on itse kerän-

nyt nenetseiltä venäjänkielistä perinnettä, jota ei pidetä aitona perinteenä, koska se ei ole nenetsinkielistä, vaan osoituksena kulttuurin kuolemasta. Lukin sen sijaan huomautti, että perinne on paikkasidonnaista, ja sitä tulisi tarkastella laajasta kulttuurisesta näkökulmasta. Näin myös alkoholin käytön osalta; se on nenetseille osa seurustelukulttuuria. Alkoholin juominen on rituaali ja vodkaa annetaan lahjaksi. Juopottelu on täten arjesta poikkeavaa käytöstä, mutta tutkijat ovat kiinnittäneet siihen huomiota, koska kulttuuria tutkittaessa erottuvat piirteet yleensä painottuvat ja samanlaiset piirteet ohittuvat.

Lukinin viesti olikin, että tutkijan on tärkeää tuntea tutkittaviin ihmisiin ja kulttuuriin liitetyt mielikuvat ja stereotyyppit ja kyettävä purkamaan niitä muun

muassa diskurssin historiaa purkamalla ja taustoittamalla yhteiskunnallista kontekstia. Tätä painotti kommenttipuheenvuorossaan myös professori **Helena Ruotsala**, joka jatkoi keskustelua pohtimalla, miten tutkijan saavuttama tieto palautetaan takaisin yhteisölle ja mitä tiedolla ylipäänsä tehdään. Lukin vastasi, että tutkimuksen eettinen tehtävä on tiedon välittäminen hallintoon, lääkäreille, toimittajille sekä ihmisille itselleen.

Seminaarin seuraava puhuja oli FT, tutkijatohtori **Antu Sorainen** (Helsingin yliopisto), jonka puheenvuoron aiheena oli etiikan ja politiikan suhde. Nyt kun eettinen arviointi on vakiintunut tutkimukseen, Sorainen halusi kiinnittää huomion eettisen ennakoarvioinnin rooliin kontrollin välineenä ja eettisten kysymysten politisoitumiseen. Hän kysyi, jäätykö etiikka sääntökokoelmiksi, jonka pohjalta tutkimuksia voidaan torjua vain koska ne tuntuvat omituisilta. Lisäksi hän kysyi, kuka arvioi arvioitsijoiden etiikkaa? Sorainen huomautti, että kun etiikasta on tullut yhä painokkaampi arvioinnin kohde, yhä useammat määrittelevät, mitä etiikka on, ja samalla etiikka voidaan määritellä “meidän alan” tutkijoiden omaisuudeksi. Eettisen tutkimuksen haasteena on hänen mielestään se, miten olla kriittinen ja kysyä, mitä etiikalla tehdään? Sorainen painotti, että tutkimuksen hyväksyminen eettisesti ei tarkoita sitä, että se on eettinen.

Esimerkkinä Sorainen käytti omaa tutkimushankettaan, jossa hän on monimutkaistanut moraalisesti vahvasti ladattua pedofilian käsitettä ja sen käyttöä selvittämällä yksiselitteisesti “epäeettisen” tai “pahan” seksuaalisuuden geneologiaa. Pedofilia-käsite on tullut Suomeen vuonna 1995. Ilmiö tunnustetaan käsitteen ja ilmiön saaman julkisuuden vuoksi aiempaa paremmin, mutta kääntöpuolena on se, että miehet eivät uskalla koskea lapsia ja lasten elintila on aiempaa rajatumpaa. Sorainen kysyikin, mikä on tutkijan asema, ollako liian varovainen vai liian kriittinen? Ratkaisuksi hän esitti queer-

FT Antu Sorainen pohti etiikkaa ja sen määrittelemistä.

etiikkaa, sillä queer-tutkimuksen kontekstissa seksuaalisuuteen liittyvät asiat näyttäytyvät toisin kuin heteronormatiivisessa. Queer-tutkimuksen ulkopuolella omituisen seksuaalisuuden voimistuneen kontrollin syiden kritisoiminen mielletään kuitenkin usein epäeettisenä. Tätä Sorainen kommentoi sanomalla, että tutkijan tulisi tunnistaa keskustelun genealogia, eli se, mistä esimerkiksi eettinen keskustelu tai pedofiiliakeskustelu tulevat. Lopuksi Sorainen painotti, että yhteiskunnallisen tutkimuksen ei pitäisi olla yhteiskunnallisesti hyväksyttävää. Professori **Sinikka Vakimo** esitti kommenttipuheenvuorossaan, että etiikka on kamppailua ja eettisyyden esittämistä tutkimusprosessissa. Toisaalta hän huomautti, että yliopiston henki kannustaa siihen, että eettiset pohdinnat kuitataan lyhyesti.

Seminaarin viimeisessä puheenvuorossa FT, dosentti **Pia Olsson** (HY) pohti tekijyyden roolia tutkimuksessa. Kansatieteessä tutkijan ja tutkittavan suhde oli 1960-luvulle asti lähes tasavertainen: aineistoa kerättiin eri puolella Suomea asuvilta informanteilta keruukyselyjen muodossa. Informantit miellettiin tieteelliseksi tiedonantajiksi ja museotyöntekijän korvaajiksi kentällä ja he myös itse tiesivät roolinsa tiedonantajina. Heitä ei tutkimusraporteissa tämän vuoksi anonymisoitu vaan heidän nimensä mainittiin muiden tietolähteiden tavoin. Olsson kysyikin, onko ratkaisua syytä moralisoida jälkikäteen epäeettiseksi?

1980-luvulta lähtien keruukyselyjen vastaukset ovat alkaneet olla luonteeltaan kirjallisia tuotteita, jotka sisältävät elävää kerrontaa ja kokonaisvaltaisia tulkintoja. Vastauksiin sisältyy sekä ulkopuolista kuvailua että omakohtaista kerrontaa. Olsson tulkitsi, että tämän jälkeen vastaajat eivät ole yhtä hyvin tienneet

Tutkijatohtori Kati Mikkola (kuvassa) kommentoi dosentti Pia Olssonin esitystä.

rooliaan tutkimuksissa, mutta rooli on kuitenkin vähitellen muuttunut tiedonantajasta kokemusten kertojaksi. Käyttäessään kyselyaineistoa tutkimuksessaan Olsson kokikin, että teki eettisesti väärin pilkkoessaan aineistoon omia tulkintojaan varten. Toisaalta, jos tutkija haluaa luoda laajoja kuvauksia aineistojen poh-

jalta, miten varmistaa, ettei kyseisiä henkilöitä tunnisteta tutkimusraporteista?

Viimeisen trendi tutkimuksessa on ollut kansatutkijuus, tutkimuksen tekeminen yhdessä tutkittavien ihmisten kanssa. Nyt voi kuitenkin kysyä, kuten Olsson huomautti, miten määritellään tieteellinen ja kokemuksellinen tieto, ja milloin tekijyys on niin tärkeä osa tutkimusprosessia, että se menee anonyymisyyden ohii? Milloin tekijyys on ensisijainen periaate, milloin anonyymisyys? Olsson kommentoi myös, että se, miten määrittelemme tutkimuksen kohteena olevat ihmiset vaikuttaa siihen, minkälainen rooli heille tutkimusprosessissa annetaan.

Kommenttipuheenvuorossaan tutkijatohtori **Kati Mikkola** (SKS) nosti esiin kysymyksen siitä, mikä on arkiston vaikutus tekijyyden/anonyymiyden määrittelyyn? Lisäksi hän kysyi, missä määrin vastuuta voi säilyttää vastauksen kirjoittajalle. Mikkola teki omassa väitöskirjassaan keruukyselyn vastaajat ja heidän panoksensa näkyväksi, sillä tärkeä osa tutkimusprosessia oli sen pohtiminen, kenen näkökulmasta kansan elämää kuvataan. Vastauksena Olssonin esittämiin kysymyksiin Mikkola huomautti, on tärkeä pohtia, millaista tietoa informanteille on kerrottu siitä, millainen rooli heille tutkimuksessa annetaan? Mikkola on SKS:n aineistoista huomannut, että kertoja on voinut kertoa saman asian yleisenä perinteenä, kun on kysytty yleisestä perinteestä ja omakohtaisena kokemuksena, kun on kysytty elämäkertaa. Mikkola kysyikin, miten tutkittavat oppivat oman roolinsa?

Seminaarin päätöspuheenvuoron piti Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan tutkimuseettisen neuvottelukunnan pääsihteeri, FT. dos. **Sanna-Kaisa Spoo**, joka puheenvuorossaan esitteli TSV:n julkaiseman *Hyvä tieteellinen käytäntö* -julkaisun sisältöä. Spoo kommentoi lisäksi Antu Soraisen esitelmää huomauttamalla, että eettinen ennakoarviointi tarvitaan vain, jos tutkittaville aiheutuu tutkimuksesta haittaa. Muuten sitä ei tehdä.

Seminaarin esitelmät herättivät paljon keskustelua, joita jatkettiin kahvitauoilla Helsingin Tieteiden talon viehättävässä vinttikerroksessa.

Lisää kuvia vuosikokousseminaarista löydät Ethnoksen kotisivujen Jäsenkirjeestä 1/2013: <http://www.ethnosry.org/jasenasiat/ethnos-tiedote/>.

Kansatieteilijöiden julkaisumahdollisuudet seminaarissa

**Teksti: FM Aura Kivilaakso, FM (väit.) Eerika Koskinen-Koivisto,
FT Sanna Lillbroända-Annala**

Svenska litteratursällskapet järjesti 14.6.2013 tiloissaan tiedejulkaisemista käsitelleen, etnologeille, folkloristeille ja muille perinteentutkijoille suunnatun seminaarin *Hur publicera sig? Tidskriftsfloran inom traditionsvetenskaperna*. Päivä tarjosi hyvän läpileikkauksen pohjoismaisiin julkaisukanaviin ja näiden julkaisupolitiikkaan.

Seminaarissa todettiin, että tieteellisten aikakausjulkaisujen ja niihin kirjoitettavien artikkelien keskeisimpiä tehtäviä ovat tieteen eteenpäin vieminen sekä tutkimuksen tunnetuksi tekeminen. Seminaarissa keskusteltiin mm. kansainvälisen tiedejulkaisemisen merkityksestä sekä siitä, onko kansallisista tutkimustuloksista syytä viestiä laajemmin kansainväliselle yleisölle. Kansatieteilijöilläkin on mahdollisuus julkaista niin kansallisissa, yhden maan sisäisellä tiedeyleisöllä tarkoitetuissa julkaisuissa kuin yhteispohjoismaisissa ja laajemmin kansainvälisissä kausijulkaisuissa.

Seminaarin esitykset muodostivat selkeän kuvan perinteentutkijoiden tiedejulkaisemisen tilasta ennen ja nyt. Esimerkiksi vertaisarviointi on viime vuosikymmen aikana lisääntynyt ja tieteellisiä julkaisuja on arvotetaan tiukemmin eri kategorioihin. Suomessa tieteellisiä julkaisuja luokittelee TSV:n julkaisufoorumi, jossa tieteelliset aikakausjulkaisut jaetaan kolmeen tasoluokkaan.

Suomalaisia referee-arvioituja julkaisukanavia käsittelevät seminaarissa FT **Pia Olsson**, FT **Karina Lukin** sekä päivän puheenjohtajana toiminut professori **Anna-Maria Åström**. Ethnos ry:n julkaiseman *Ethnologia Fennica* (EF) toimituskuntaan kuuluva Pia Olsson nosti kansainväliselle lukijakunnalle suunnatun, vertaisarvioitun julkaisemisen vahvuudeksi sen, että kirjoittajalla on mahdollisuus saada paitsi kansainvälistä näkyvyyttä tutkimukselleen, myös palautetta kansainvälisiltä arvioijilta. Olsson piti hyvänä, että kansallisiakin tutkimustuloksia julkaistaan kansainvälisissä foorumeissa, sillä perisuomalaisiakin aiheita käsittelevät tutkimukset voivat toimia tärkeinä esimerkkeinä ja vertailupintana ulkomaisille tutkijoille. Toisekseen kansainväliseen julkaisuun kirjoitta-

minen vaatii tutkijalta näkökulman syventämistä myös kansainvälisen yleisön tavoittavalla tavalla. Olsson mainitsi EF:n tulevaisuuden keskeisinä haasteina mm. kielen laatuun panostamisen sekä julkaisun rahoituspohjan uudelleen miettimisen.

Elore-verkkolehden toinen päätoimittaja Karina Lukin puhui puolestaan open acces -julkaisemisen puolesta osoittaen, että sähköistäkin julkaisemista voidaan jo pitää ”perinteisenä” julkaisemisena. *Elore* on esimerkki siitä, että myös kaikille avoin ja ilmainen julkaisu voi olla laadukas – verkkolehti kuuluu harvoin julkaisufoorumi-hankkeessa johtavalle tasolle (2. taso) nostettuihin tiedejulkaisuihin. Lukin kertoi, että Elore tekemiseen osallistuu erittäin laaja ja demokraattinen toimituskunta, jonka työskentelyssä painotetaan nuorten tutkijoiden koulutusta.

Vastaava toimittaja Anna-Maria Åström esitteli Åbo Akademin jo 1920-luvulta julkaiseman *Budkavlén*-aikakauskirjan mahdollisuuksia. Julkaisuun ovat kirjoittaneet perinteisesti ÅA:n etnologian ja folkloristiikan jatkotutkijat ja henkilökunta, mutta lehti on tarkoitettu kaikkien perinteentutkijoiden julkaisukanavaksi. Muutaman vuoden ajan se on suuntautunut yhä enemmän pohjoismaiselle lukijakunnalle. Aikakauskirjassa artikkeleita voi julkaista pohjoismaisilla kielillä lukuun ottamatta islannin ja suomen kieliä. Myös *Budkavlén* on ollut vertaisarvioitu vuodesta 2009 lähtien ja sillä on kansainvälisistä asiantuntijoista koostuva toimituskunta.

Ruotsista puhujiksi seminaariin olivat saapuneet professori **Birgitta Svensson** sekä FT **Roger Jacobsson**. Svensson esitteli yleisölle kaksi erilaista julkaisua: lähinnä ruotsalaisten tutkijoiden artikkeleita julkaisevan *RIGin* sekä pohjoismaiseen tiedekeskusteluun tarkoitettua *Ethnologia Scandinavica* (ES). Viimeksi mainitun kohdalla Svensson kertoi lehden julkaisupolitiikasta vertaisarvioinnin näkökulmasta. Kuten muidenkin julkaisujen, myös *ES:n* kohdalla pyritään julkaisemaan laadukkaita tieteellisiä artikkeleita, joissa teoreettiset ja metodologiset lähtökohdat ovat kunnossa. Svensson korosti myös, että *ES:aan* tarjotut artikkelit käyvät läpi ensimmäisen seulan Svenssonin toimesta, ja usein lupaavaa artikkelia työestetään yhdessä päätoimittajan kanssa niin, että se voidaan toimittaa eteenpäin niin arvioijille kuin julkaistavaksikin. Harva artikkeli julkaistaan sellaisenaan, vaan lähes kaikki artikkelit käyvät läpi perusteellisen seulan. Usein ehdotettu artikkeli myös hylätään tai sen julkaisukanavaksi ehdotetaan päätoimittajan mielestä sopivampaa aikakausjulkaisua.

Roger Jacobsson kertoi muita lehtiä huomattavasti useammin, neljästi vuodessa ilmestyvästä, niin ikään ruotsalaista etnologista tutkimusta käsittelevästä kausijulkaisusta *Kulturella perspektiv*. Jacobsson korosti sen olevan innovatiivinen julkaisu, joka hakee teemanumeroiden kautta uusia näkökulmia arkipäiväisiin asioihin. Teemanumeroiden vastuulliset toimittajat ovat usein vierailevia toimittajia, mutta aikakauskirjan toimituskunnassa vaikuttavat merkittävät alan asiantuntijat.

Apulaisprofessori **Tine Damsholt** Kööpenhaminan yliopistosta käsitteli puheessaan tanskalaisille kansatieteilijöille tärkeitä julkaisukanavia. Hän mainitsi esityksessään etnologien ja folkloristien vuosikirjan *Folk og Kultur*, kulttuuri- ja paikallishistorian tutkijoiden julkaisun *Fortid og Nutid*, jo lopettaneen historiallisen aikakauskirjan *Den Jyske Historiker*, verkossa julkaistavan *Kulturstudier*-lehden sekä teoreettisesti suuntautuneen *TEMP*-lehden, jota alettiin julkaista, kun kolme vanhaa lehteä, *Den jyske Historiker*, *Nyt fra Historien* ja *Historie*, yhdistettiin. Damsholtin esitelmässä suomalaisia kansatieteilijöitä kiinnostavimpiin lukeutuneen pohjoismaisten tutkijoiden artikkeleita julkaiseva *Ethnologia Europaea*, joka sekini on vertaisarvioitu.

Seminaarin loppukeskustelussa keskusteltiin mm. siitä, miten lehdet tavoittavat mahdollisimman laajan yleisön ja kuinka hyvin tulevaisuudessa löytyy halukkaita toimittajia tiedejulkaisujen vaatimaan ja aikaa vievään toimitustyöhön. Esi-merkkeinä mainittiin *Elore*, jonka toimituskunta on suuri, jolloin yhden toimittajan taakka ei muodostu liian raskaaksi, sekä *Budkavlen*, jossa toimitustyön tekee käytännössä yksi ihminen. Todettiin myös, että tiedejulkaisujen jakaminen eri tasoluokkiin ohjaa yhä enemmän kirjoittajia lähettämään abstraktejaan samoihin julkaisuihin toisten julkaisujen kärsiessä kirjoittajapulasta. Erottuakseen ja pysyäkseen elinvoimaisina tiedejulkaisujen on siksi rajattava tavoitteensa yhä selkeämmin.

**Vuoden Gradu 2012 -palkinnon voittaja:
”Kuitenkaan ihminen ei voi voittaa vuotta”.
Japanilaisen Wandervogel-klubin jäsenten
käsitykset vaeltamisesta ja vuorista.**

Teksti: FM Petteri Laasanen

Kuvat: Jussi Lehtonen

Siitä huolimatta että ”ihminen ei voi voittaa vuotta”, Ethnos ry päätti palkita vuorelle kavunneen kulkijan Vuoden Gradu -palkinnolla, mistä erityiskiitos kuuluu kilpailun tuomarina toimineelle emeritusprofessori **Matti Sarmelalle**. Sähköpostilla saatu ennakkotieto palkinnosta nostatti ilonkyyneleet silmiini, enkä tahatonut millään uskoa ruudulla näkemääni viestiä. Vaikka en muita kilpailuun osallistuneita opinnäytteitä tiedä, en epäile hetkeäkään valinnan olleen helppo tehtävä. Seuraavassa esittelen lyhyesti, miksi vaeltaja voi lähteä vuorelta mutta vuori ei lähde vaeltajasta.

Pyrin gradussani selvittämään japanilaisten yliopisto-opiskelijoiden kokemuksia ja käsityksiä vaeltamisesta ja vuorista mahdollisesti tavalla tai toisella erityislaatuina tai merkityksellisinä paikkoina. Tutkittavat kuuluvat Wandervogel-nimiseen vaellusklubiin, joita on Japanin jokaisessa yliopistossa. Aihevalinta liittyy erottamattomasti vaihtovuoteen Kanazawan yliopistossa lukuvuonna 2008–2009, jonka kuluessa japanilaisen maiseman ja maaston maantieteellinen toiseus teki keskipohjalaiseen kandidaattiin lähtemättömän vaikutuksen. Uudessa ja oudossa luonnonympäristössä liikkuminen avasi silmät kävelyn ja kapuamisen meditatiivisille vaikutuksille, minkä seurauksena ihmistä suurempi luonto paljastui uudella tavalla merkitykselliseksi ja voimaannuttavaksi merkityskeskittymäksi.

Syyslukukaudella samoilin vielä yksikseni yliopistoa ympäröivillä kukkuloilla, mutta kevätlukukauden alkaessa liityin paikalliseen WV-klubiin aikomukseni haastatella jäseniä heidän vaellusharrastuksestaan. Turhautuneena riittämättömään japaninkielen osaamiseeni päätin kuitenkin lopulta hylätä haastatteluhaihattelut ja suhtautua klubijäsenyyteeni esiyymmärrystä kartuttavina kenttätöinä. Varsinaisen aineiston keräsin vasta Suomeen palattuani Google Docs -palveluun tehdyllä kyselylomakkeella, johon sain lopulta vaatimattomat kaksitoista

vastausta. Karttunut esiymmärrys oli keskeisessä asemassa niin alustavia tutkimuskysymyksiä kuin kyselylomakkeen sisältöä muodostettaessa.

Keräämäni aineiston kapeus osoittautui analyysin kannalta auvoisaksi, sillä näin minun oli mahdollista sitoa omat tulkintani laajemmin ja syvällisemmin japanilaisten luontosuhdetta ja maailmankatsomusta koskevaan tutkimuskirjallisuuteen. Luonnon ja kulttuurin välinen suhde on humanististen ja yhteiskuntatieteiden ikuisuusaihe, josta on kirjoitettu maailman sivu, mutta silti juuri Japania tai edes Itä-Aasiaa yleensä koskevien relevanttien lähteiden löytäminen oli välillä haasteellista. Gradussani päätin pohjustaa varsinaista aineistoanalyysiä pääluvulla *Japanilaisia näkökulmia luontoon*, jossa otan kantaa stereotyyppiseen käsitykseen japanilaisista erityisen luontorakkaina ja pyrin avaamaan akselisivilisaatiolle ominaisen luonto-kulttuuri-dikotomian ongelmallisuutta japanilaisessa kontekstissa. Taipumus dualistiseen luonnon ja kulttuurin erotteluun on **Raymond Williamsin** mukaan historiallinen painolasti, jota arkipäivän havainnot materiaalisesta todellisuudesta eivät tue, mutta tästä huolimatta erotteluun pätevyyyteen uskotaan liki horjumatta. Tähän intuitioon luottaminen olisi erityisen harhaanjohtavaa Japanin tapauksessa, koska japanilaista todellisuuskäsitystä on väitetty edelleen hämmästyttävissä määrin yhteismitalliseksi varhaisten japanilaisten yksiulotteisen merkitysrakenteen kanssa. Kuvaukseen ei sisälly arvotusta, vaan sillä tarkoitetaan yksinkertaisesti sitä, että ihmisen ja muiden ilmiöluokkien välillä nähdään vallitsevan verrattain saumaton jatkumo. Vastakainasettelun puute ihmisen ja muiden luontokappaleiden välillä ei kuitenkaan johda poikkeukselliseen luontorakkauteen, vaan stereotypia erityisen luontorakkaista japanilaisista perustuu pitkälti institutionalisoituihin ja kotoutettuihin (kulttuuristettuihin) luonnon arvostamisen ja siitä nauttimisen tapoihin, joihin kiinnitetään kenties liikaakin eksotisoivaa huomiota japanilaista kulttuuria käsittelevissä yleistajuisissa reportaaseissa.

Vain 12 vastauksessa oli loppujen lopuksi aivan riittävästi analysoitavaa myös siksi, että niiden suomeksi kääntämiseen omalla japanintaidollani paloi tuhattomasti aikaa. Kääntäjä **Kai Niemisen** mukaan japanin kirjoitusjärjestelmä on kenties maailman monimutkaisin. Kirjoitusmerkkejä eli kanjeja on onneksi vähemmän kuin kiinassa, mutta tilannetta hankaloittaa olennaisesti se, että käytännössä kaikilla merkeillä on useita eri lukutapoja. Lisäksi käytössä on hiraganat, katakanat ja rōmajit (latinalaiset aakkoset), jotka kaikki palvelevat omaa tiettyä tarkoitustaan japanin kielen mosaiikissa. Kääntämisen haasteellisuus johti siihen, että aineistonanalyysimenetelmäksi valikoitui moni- ja poikkitieteinen lähi-

luku, johon liittyvän metodisen väljyyden voi arvata jo nimestä. Arvaus osuu tässä tapauksessa ikävän usein myös oikeaan, sillä edes lähilukua metodina käyttäneissä väitöskirjoissa ei aina katsota tarpeelliseksi antaa lähdeviitteitä aiempiin metodia soveltaneisiin tutkimuksiin varsinaisista metodioppaista puhumattakaan. Lähiluvulle ominainen aineiston loputon lukeminen uudelleen ja uudelleen piilomerkityksienkin löytämiseksi on joka tapauksessa mielestäni luontaisessa sopusoinnussa käytännön kääntämisprosessin kanssa, joka noudattaa pitkälti samaa kaavaa.

*Ethnos*in puheenjohtaja Katriina Siivonen onnitteli Vuoden Gradu -palkinnon voittajaa Petteri Laasasta. Voittaja sai kukkia, kunniakirjan sekä kirjallisuutta.

Aineistoon riittävän pitkään tutustuttuani valitsin kolme avainkäsitettä, joiden kirkkaaksi kokemassani valossa pyrin tekemään vastauksista perusteltuja tulkin-toja. Nämä käsitteet olivat luonto, kokemus ja pyhä. Vaeltamisen kokemukseen liittyy olennaisesti kehollinen kokeminen, ja kokemus ylipäänsä on mitä suurimmissa määrin sidoksissa kehoon, joka puolestaan on sidoksissa ympäristöön ja tilaan. Transsendentaalifilosofisesti voidaan todeta, että objekteja ei ole olemassa subjektiivisesta kontribuutiosta riippumatta, minkä väitteen kehoantropologinen vastine on se, että eletty keho on kulttuuriin subjekti, sen eksistentiaalinen

pohja ja pelkistymätön periaate (Thomas Csordas). Kaiken kokemuksen väistämättömästä kehollisuudesta johtuvia seurauksia on erittäin tärkeä pohtia, koska vaellusklubin aktiviteetteihin osallistuva Suomen Vetelin humanististen tieteiden kandidaatti muodostaa pakostakin tietoa tutkimusaiheestaan subjektiivisen ruumiillisen kokemuksensa välityksellä. Pyhän käsitettä lähestyn työssä kolmelta eri suunnalta pyrkien vuoropuheluun **Veikko Anttosen**, **Mircea Eliaden** ja japanilaisesta kansanperinteestä välittyvän pyhä-käsityksen kanssa. Koin erilaisten pyhää koskevien näkemysten esittelyn tarpeelliseksi kahdesta syystä: ensinnäkin käsitteen yksiselitteiset määrittely-yritykset ovat tuomittuja epäonnistumaan ja siksi toisekseen myös vaellusklubilaisten antamista vastauksista kävi nopeasti ilmi, että myös tutkittavat itse antoivat pyhälle jokseenkin erilaisia merkityksiä.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimustulosten tiivistäminen mahdollisimman lyhyeen muotoon lienee aina haasteellisempää kuin määrällisessä tutkimuksessa. Etnologialle ominainen tarkastelu ja yleinen tapa korostaa kaiken tiedon lopullista subjektiivisuutta asettaa mielestäni erityisiä haasteita tutkimustulosten tiiviille raportoinnille. Omat tutkimustulokseni ovat joka tapauksessa kutakuinkin tiivistettävissä seuraaviin toteamuksiin. Vaeltamisen mielekkyys liittyy keskeisesti ympäröivästä maisemasta ja luonnosta saatavaan esteettiseen nautintoon, joka puolestaan on kiinteästi yhteydessä tunteeseen luonnon ankaruudesta ja/tai ihmisen pienuudesta suuren luonnon edessä. Palkitseva saavutuksen tunne huipulle pääsystä ei olisi sama ilman kiipeämiseen yhdessä ryhmänä uhrattuja ja aikaa vieneitä ponnisteluita. Klubilaisten mielestä vuoret ovat arkielämästä poikkeavia, erityislaatuisia paikkoja, joiden symbolinen rinnastaminen Japaniin tai japanilaisuuteen on oikeutettua. Tämä perustuu ensisijaisesti vuorten paljouteen (peräti 73 % Japanin maa-alasta on vuoristoista) ja toissijaisesti vuorten asemaan menneisyydessä harjoitetun luonnonpalvonnan kohteina. Useimpien mielestä Fujin kaltaiset kuuluisat vuoret ovat kyllä pyhiä, mutta pyhälle annetut merkitysisällöt vaihtelevat. Jotkut pitävät tällaisia vuoria yhä jumalien asuinsijoina ja siten pyhinä, kun taas toisten mielestä vuorten pyhyys on jotakin määrittelemätöntä, sellaista joka edellyttää vuorelle kapuavilta kunnioitusta ja oikeanlaista käytöstä. Osa vastaajista taas kielsi näkevänsä pyhissä vuorissa mitään transsendenttisiä piirteitä ja katsoi niiden pyhäksi kutsumisen tarkoittavan sitä, että vuorten merkitys ja historiallinen painoarvo tunnustetaan ja tiedostetaan.

Etnologiassa puhutaan paljon aineistolähtöisestä tutkimustavasta – kenties menetelmän legitimoimiseksi lähitieteiden esittämän kritiikin varalta. Ainakin minulle on edelleen epäselvää, miten etnologista tutkimusta olisi ylipäänsä mahdol-

lista tehdä olematta joka vaiheessa enemmän tai vähemmän aineistolähtöinen. Hypoteeseja voi laatia vaikka maailman tappiin asti, mutta jos aineistonkeruu vaikuttaa tuottavan ainoastaan niissä ennakoituja ja odotettuja tuloksia, analyysi on ollut pintapuolista tai ennakkokäsitysten kahlehtimaa. Aineiston esittely lainauksineen muodostaa liki väistämättä tutkimuksen ainutlaatuisimman ja usein myös lukijalle antoisimman osuuden, minkä vuoksi katson itse, että tutkimusprosessissa tehtyjen valintojen tulisi palvella aineistoa. Tämä ei tietenkään tarkoita kriittisen tarkastelun hylkäämistä. Omassa työssäni aineistolähtöisyys lie-nee parhaiten nähtävissä avainkäsitteiden ja analyysimenetelmän valinnassa sekä päätöksessä taustoittaa varsinaisia käsitteilylukuja kenties tarpeettomankin laajalti. Kirja kertoo enemmän kirjoittajastaan kuin itse aiheestaan, sanotaan, enkä voi kliseetä ikävä kyllä täysin graduni kohdalla kiistää. Uskon vahvasti, että ihmillisestä todellisuudesta ja kokemuksesta ei kerta kaikkiaan ole eristettävissä siistiä siivua sellaisenaan tutkittavaksi siitä huolimatta, että käytännössä tutkimme usein lopulta tekstejä muodossa tai toisessa. Ylenpalttinen pyrkimys rajata kysymyksenasettelu mahdollisimman tarkoin on siksi mielestäni erheellistä ja aliarvioi keinoitekoisuudessaan kulttuurin moniulotteisuutta ja sen sisältämiä hede-
delmällisiä ristiriitoja.

Vuoden Gradu 2012 -palkinnon valitsija, professori emeritus Matti Sarmela

Pro gradu on näyte siitä, että opiskelija hallitsee oppiaineensa tutkimusmetodin ja aiheitaan koskevan tutkimuskirjallisuuden. Työssä tulisi olla oma empiirinen aineisto, jota analysoidaan, ja teoria, jota sovelletaan ja jonka avulla tutkittavaa ilmiötä tulkitaan. Pro graduja arvioidessani olen aina katsonut ensimmäisenä, kuinka paljon on empiiristä aineistoa ja kuinka pitkä on kirjallisuusluettelo. Ne osoittavat kuinka paljon työtä tutkielmaan on uhrattu, kuinka intohimoisesti opiskelija on perehtynyt asiaansa, tutkimustyöhönsä. Muuta konkreettista, selkeästi mitattavaa, puolueetonta arvosteluperustetta ei oikein voi löytääkään, vasta sen jälkeen voi arvioida työn muita ansioita.

Tässä kisassa neljällä graduntekijällä on omaa itse kerättyä haastatteluaineistoa, kenenkään aineisto ei ole kovin laaja eikä ketään voi aineiston määrän ja laadun perusteella nostaa muiden edelle. Jokaisessa työssä on myös teoreettinen kehys, ja kunnioitettavan pitkä kirjallisuusluettelo. Kun kaikki pro gradut olivat hyviä,

niin täytyi löytää jotain erikoista, kuten se kuinka gradun kirjoittaja kykenee herrättämään lukijan kiinnostuksen tai kuinka hän keskustelee, käy tieteellistä diskurssia aiheestaan. Siis teksti itsessään, lukukokemus ovat minuun vaikuttaneet.

Petteri Laasanen, *Kuitenkaan ihminen ei voi voittaa vuorta. Japanilaisen Wandervogel-klubin jäsenten käsitykset vaeltamisesta ja vuorista*. Ottaessani tämän työ käteen ajattelin, että mitähän näistä vuorilla kulkijoista saa irti, kun itsekin olen kulkenut rinkka selässä Lapissa, niin odotin tavanomaista luontoihmisten ajattelun kuvausta. Työ oli yllätys, siinä on jotain mukaansa tempaavaa, ja vuorilla kulkijat olivat ikään kuin avain paljon laajemmalle japanilaisten luontokäsitysten kuvaukselle. Niin kuin tekijä määrittelee, keskeisiä tarkastelun kohteita ovat vuoristojen luonto, luonnon kokeminen ja pyhyys, mikä on vuorten asema japanin kansallisissa kulttuurikuvissa, tai ns. itseymmärryksessä, kuinka japanilaisten luontokäsityksiä on määritelty ja tulkittu, kuinka vuorilla vaeltavat kokevat pyhyden. Vastaavatko kokemukset niitä määritelmiä, joita pyhästä on esitetty. Kysymys on japanilaisten ympäristökartasta, mikä on maailman tiheimmin rakennetun maan asukkaan oma paikka meren ja vuorten välissä.

Professori emeritus Matti Sarmela kertoi valintaprosessista Petteri Laasasen kuunnellessa.

Selvitellessään japanilaisten ajattelua Laasanen käyttää paljon käsiteanalyysia, antamaan laajempaa taustaa sille, kuinka japanilaiset kielellisesti jäsentävät luonnonympäristöään. Laasanen on ilmeisesti kiinnostunut kielistä, kielen tutkimuksesta; hänellä täytyy olla melkoinen kielitaitokin. Työn aineisto on aika pieni, mutta kohderyhmä huomioon ottaen

aineisto ei poikkea muista graduista. Aineiston pienuus on osittain korvattu tausta-aineistolla, käymällä laajempaa diskurssia japanilaisuudesta.

Jos näiden suomalaisten etnologisten töiden joukkoon on otettu tällainen kulttuuriantropologinen työ, niin en voi suhtautua siihen torjuvasti sen vuoksi, että olen itsekin ollut alan opettaja. Työ on persoonallinen, lukijaa mukanaan vievä ja osoittaa hämmästyttävää japanin kielen ja kulttuurin tuntemusta, ja kiinnostusta kansankulttuuriin. Työstä näkyy etsimisen innostus, se on analyyttinen maisterinäyte, gradun kokoinen pienoistutkielma, joka erottui muista ja mielestäni ansaitsi tulla palkituksi.

Ethnos ry:n perinteinen Vuoden Gradu -palkinto jaettiin perjantaina 15.3.2013 Ethnoksen vuosikokouksen yhteydessä. Kilpaan oli ilmoitettu FM Petteri Laasasen voittotyön lisäksi seuraavat opinnäytteet:

*Helsingin yliopisto – **Katainen, Sari**: ”Niin kauas kun kossua riittää”. Alkoholiinkäyttö Aki Kaurismäen Suomi-trilogiassa.*

*Turun yliopisto – **Tiilikkala, Maria**: ”Tieto on aina omaa”. Maahanmuuttaja-taustaisten nuorten koulutusvalinnat monikulttuurisessa Suomessa.*

*Turun yliopisto, Pori – **Heikkilä, Silja**: Unien tutkimuksen varjoissa. Unien sosiaalinen ja yhteiskunnallinen ulottuvuus unien tutkimuksessa 1900–2000-luvuilla.*

*Åbo Akademi – **Hagström, Sarah**: Fiskars bruk i förvandling. Lokaltet, kreativitet och kvalitet som drivkrafter i en medvetet styrd kulturarvsprocess.*

Lisää kuvia Vuoden Gradu -palkinnon luovutuksesta löydät Ethnoksen kotisivujen Jäsenkirjeestä 1/2013:

<http://www.ethnosry.org/jasenasiat/ethnos-tiedote/>.

Lectio praecursoria 9.8.2013

FT Karri Kiiskinen, Turun yliopisto

Bordering with Culture(s): Europeanization and Cultural Agency at the External Border of the European Union.

Kansatieteen alaan kuuluvan väitöstutkimukseni (Kiiskinen 2013) lähtökohtana ovat olleet omat kokemukseni vuodelta 2003. Olin tuolloin itäisessä Puolassa, tulevan EU:n ulkorajan läheisyydessä mukana toteuttamassa erilaisia, pääosin ulkomailta rahoitettuja, paikalliseen hyvinvointiin tähtääviä, projekteja. Tällöin saatoin havaita paikallisten puolalaisten toimijoiden verkottumista rajan yli ja kohti Eurooppaa. Olin myös itse luomassa näitä verkostoja paikallisten ja mm. Venäjä-yhteistyötä harjoittavien suomalaisten välille. Jotain uutta ja samalla kulttuurintutkijallekin mielenkiintoista, näytti olevan tekeillä – monissa projekteissa paikallinen kulttuuriperintö näytti nousevan keskeiseen asemaan. Keväällä 2004 Puola sitten liittyi Euroopan unioniin jolloin saatoin seurata tapahtumia, tällä kertaa pääkaupunki Varsovan näkökulmasta. Samana vuonna myös Oranssi vallankumous johti Eurooppa-mielisyyden kasvuun Ukrainassa. Oli selvää että EU:n laajentumiseen liitettiin vahvoja odotuksia, eikä vähiten siihen, miten EU-rahoitus ohjautuisi myös Puolan ja Ukrainan raja-alueelle. Se, mitä raja-alueella tulisi näiden projektien puitteissa tapahtumaan seuraavien vuosien aikana, asetui siis tutkimukseni keskiöön.

Oman tutkimukseni kohteena olevat ylitraajaiset prosessit, ylitraajaisen ja paikallisen kulttuurin suhde, ovat vasta melko hiljattain tulleet tarkastelun kohteeksi kansatieteellisessä tutkimuksessa. Tämän voidaan nähdä kuvastavan sitä muutosta jossa ylitraajaisuudesta on tullut yhä vahvempi osa paikallisuutta ja arkista elämänpiiriämme. Tämä ei kuitenkaan tee tyhjäksi jo 1970-luvulla kansatieteen professori **Ilmar Talven** (1979) määrittelemää kansatieteen tehtävää, eli kulttuurin jatkuvan muutosprosessin ja siihen vaikuttavien tekijöiden tutkimista. Talvelle tämä tarkoitti kansankulttuurin muutosta (esim. suhteessa keskitettyyn ja byrokraatisoituneeseen yhteiskuntaan). Sittenkin, esimerkiksi **Katriina Siivonen** (2008, 2011) on tutkimuksillaan Varsinais-Suomen saaristosta osoittanut globaalin kulttuurin näkökulmien merkityksen kun halutaan ymmärtää kulttuurista muutosta ja pysyvyyttä tuottavia prosesseja. Oman tutkimukseni keskiössä oleva rajat ylittävä projektitoiminta EU:n ulkorajalla, on nähdäkseni mahdolli-

suus ymmärtää kulttuurista muutosta erityisesti eurooppalaistumisprosessien näkökulmasta.

Politiikan tutkimuksen ja yhteiskuntatieteiden piirissä eurooppalaistumisprosessit on usein ymmärretty paljolti poliittisten rakenteiden ja instituutioiden kehittymisenä, niihin osallistumisena, sekä myös kysymyksenä “eurooppalaisesta identiteetistä” – usein sen puutteesta. Myös jokapäiväisessä mediavirrassa mielikuvat EU:sta, ei vähiten liittyen Euroopan talouden tilaan, muokkaavat näkemystämme eurooppalaisuudesta. Kysymys eurooppalaistumisesta on siis ajankohtainen teema, mutta usein sen arkea muokkaava ulottuvuus ei ole noussut tutkimuksen keskiöön. Oma lähtökohtani on ollut, kuten etnologi **Reinhard Johler** (2006) on sen määritellyt, tarkastella eurooppalaistumisprosesseja siltä kannalta, miten ne vaikuttavat identiteettien konstruointiin ja muokkaavat arkipäivää. Johler on puhunut eurooppalaisen tilan kulturalisoimisesta, eli mm. siitä miten aluekehittämistä painottavassa politiikassa alueiden samankaltaisuuksien ja erojen merkitystä nostetaan esiin. Aikaisempi kansatieteellinen, kulttuurialueita ja niiden piirteitä määritellyt, tutkimushan on tuottanut tälle toiminnalle paljonkin aineistoa. Omassa tutkimuksessani lähestyn eurooppalaistumisprosesseja kuitenkin raja-alueiden näkökulmasta.

Yksi vahva piirre Euroopan integraatiossa on ollut sen keskittyminen eurooppalaisten rajojen merkityksen muuttamiseen. Rajat ovat toki muuttuneet ennenkin, ja usein tavoilla joihin paikallisilla asukkailla ei ole ollut juuri sanomista vaan lähinnä kärsijän tai sopeutujan rooli. Viimeaikaisissa rajojen muutoksissa, jotka eivät siis ole koskeneet niiden maantieteellistä sijaintia, on olennaista nähdä se miten EU:n yhteistyötä korostavat ohjelmat ja erilaiset organisaatiot pyrkivät tukemaan paikallisväestöä rajan muutosten edessä. EU:n ulkorajalla tämä on pitkälti tarkoittanut rajan kontrollien tiukentumisen kompensoimista rajat ylittävän yhteistyön muodossa, mutta nähdäkseni tämä yhteistyö on vain yksi näkökulma muutoksen ymmärtämiseen. Katson työssäni soveltamani monipaikkaisen kenttätyön kertovan niistä moninaisista seurauksista joita Euroopan laajuisilla prosesseilla voi olla. Tutkimukseni kohteena ovat rajat ylittävät toimijat, Suomen ja Venäjän, mutta ennen kaikkea Puolan ja Ukrainan raja-alueella – heidän kokemuksensa erilaisten rajat ylittävien ja paikallisten projektien toteuttamisesta. Rahoitus projekteihin tulee pääosin EU:lta tai valtioilta, tosin Puolan tapauksessa myös mm. amerikkalaisilta tai saksalaisilta säätiöiltä.

Sovellan työssäni ajatusta ns. translokaaleista kentistä (mm. Hannerz 2001, Marcus 1998). Perusajatuksena tällöin on että tutkimusta ei tehdä vain monissa eri paikoissa, vaan nähdään että eri paikkojen (site) välillä on merkityksellisiä yhteyksiä. On siis huomioitava että pitkäaikaiset, yhteen paikkaan sidotut kenttätyöt liittyvät tietynlaiseen kysymyksenasetteluun ja suhteisiin, kun taas monipaikkaisuus kohdistaa huomionsa erilaisiin suhteisiin. Artikkeliväitöskirjani tutkimuskysymykset ovatkin kehittyneet osana koko tutkimusprosessia ja sen liikkuva tutkimusotetta. Käytännössä kutakin monipaikkaista kenttätyojaksoa on seurannut artikkelin kirjoittamisprosessi sekä esitelmointi konferensseissa. Tämä on mahdollistanut hermeneuttisen, uusiin tulkinnan horisontteihin katsovan, tutkimusprosessin korostumisen läpi koko tutkimuksen. Tällöin kysymykset, orientaatio ja tulkinta säilyvät avoimina uusille aineistosta ja kentältä nouseville teemoille.

Kansatieteellisessä tutkimuksessa kulttuurirajojen piirtäminen kartoille on aina ollut varsin vastentahtoista (joskin kulttuurialueita määrittävällä otteella on ollut vahva osansa tieteenalalla). Erityisesti **Fredrik Barthin** (1969) jo 1960-luvulla esittämät ajatukset kulttuuristen rajojen luonteesta ovat olleet keskeisiä rajojen ymmärtämisen kannalta. Huomio on kiinnittynyt siihen miten sosiaalisia ja symbolisia rajoja ylläpidetään, ja miten ryhmien ajatus omasta erityisyydestään säilyy vuorovaikutuksesta huolimatta. Kansatieteen suhde itse valtiorajoihin on kuitenkin ollut varsin epäsuora. Rajat ovat rajanneet kansatieteen “kansaa”, ja tieteenalan kansallista tehtävää. Tämä kansallinen rajautuminen ei ole ollut ideologista vaan lähinnä seurausta käytetyistä tutkimusmateriaaleista ja käytännöistä. Näen kuitenkin että tutkimuksen materiaalit ja monipaikkaisuus ohjaavat tutkimusta uusien kysymysten ääreen. Vastaavaa on ollut nähtävissä myös ruotsalaisen etnologisen tutkimuksen piirissä 2000-luvulla.

Nähdäkseni on siis olennaista ymmärtää miten valtiorajojen luonne itsessään, osana kulttuuria on muuttunut. Monitieteisellä rajatutkimuksen (englanniksi border studies) kentällä eurooppalaisten rajojen tutkimus on ollut sangen dynaamisesti kehittyvä alue. Tälläkään kentällä valtiorajoja ei enää nähdä vain poliittisen konfliktin ja neuvottelun seurauksina, vaan kulttuurisina konstruktioina joilla kuitenkin voi olla moninaisia, myös fyysisiä ja väkivaltaisiakin seurauksia ihmisille (mm. Schimanski and Wolfe 2010). Rajat ovat prosesseja, verbejä pikemminkin kuin substantiiveja. Rajojen tutkimuksen monitieteisellä kentällä kansatieteellä voi nähdäkseni kuitenkin olla erityinen asemansa kun sen kohde liikkuu sosiaalisen, kulttuurisen ja materiaalsen maailman välimaastossa. Hermeneutti-

nen, inter-subjektiivinen merkityksenantoprosessien tutkimus, voi tässä osoittaa arvonsa. On kuitenkin ongelmallista jos keskitymme vain etnisyyden tarkasteleluun, jos huomio tällöin kiinnittyy vain joihinkin muuttujiin, kuten kieli, uskonto tai kansallisuus. Erityisesti eurooppalaistumisprosessien kohdalla ne tuskin ovat riittävä perusta jos halutaan ymmärtää niiden suhdetta kulttuuriseen muutokseen.

Tutkimukseni ei siis pyri kuvaamaan elämäntapaa tai paikallista kulttuuria sinänsä, vaan sitä miten ihmiset neuvottelevat rajoja – sekä EU rajaa että erilaisia kulttuurisia rajoja – tavoilla jotka tekevät eurooppalaisista kulttuuria ja perintöä koskevista ideoista, arvoista ja käytänteistä paikallisesti merkityksellisiä. Tämä kertoo siitä miten EU-rajan rakentamiseen osallistuvat myös paikalliset ihmiset. Ei siis ole kyse vain heidän puheestaan vaan myös sen havainnoimisesta millaista toimintaa ja tekemistä nämä neuvottelut tarkoittavat. Kuten **Ulf Hannerz** (1997) on todennut, kulttuurinen monimuotoisuus ei ole katoamassa globalisaation myötä, vaan ideat, käytännöt ja artefaktit voivat liikkua hyvin eri tavoin halki maapallon. Artikkeleissani tarkastelenkin sitä miten kulttuuri ymmärretään rajan ylitysten yhteistyön retoriikassa; miten rajat ylittäviä suhteita, projekteja ja toimijoita kuvataan mediassa; miten kulttuuri ja kulttuuriperintö liitetään raja-alueella kysymykseen oikeanlaisista rajanylityksistä; sekä sitä miten raja-alueen materiaallinen perintö tulee osaksi rajojen neuvotteluja ja mikä on kulttuuriperinnön autenttisuuden merkitys paikalliselle hyvinvoinnille.

Tarkasteleman projektitoimijat toimivat EU:n ulkorajalla, alueilla joita rajaavat toisen maailmansodan seurauksena Neuvostoliitolle luovutetut alueet: Puolan Kresy ja Suomen Karjala. Tutkimukseni ei kuitenkaan vertaile Suomen ja Puolan itäisiä raja-alueita toisiinsa, vaan keskityn siihen miten eri toimijat lokalisoivat ideoita eurooppalaisista rajoista ja miten he näin muokkaavat rajat ylittäviä suhteita ja niiden moniäänisyyttä. Suomessa Karjalan palautusta koskeva keskustelu on ollut laantumaa päin, toisaalta joidenkin organisaatioiden agendalla tämä asia edelleen on. Puolassa, Kresyn palauttaminen nykyiseltä Ukrainalta ei ole koskaan ollut keskeisesti esillä. Puola tunnusti Ukrainan itsenäisyyden ensimmäisenä valtiona 1991 ja Puolahan sai myös ikään kuin kompensaaationa Kresylle alueita sodan hävinneeltä Saksalta. Tämänkin vuoksi vaateiden esittäminen olisi toki ollut hankalaa. On siis varsin mielenkiintoista miten nyt, EU:n ulkorajalla, kysymykset alueen kulttuurisesta perinnöstä nousevat esiin tilanteessa jossa EU itse painottaa kulttuurista moninaisuuttaan ja toisaalta kun sen myös pitää määrittää ulkorajansa.

Sotien välisenä aikana Puolan itäisillä raja-seuduilla väestön kulttuurinen kirjo oli hyvin erilainen kuin se on tänä päivänä. Toisen maailmansodan seurauksena natsien toimesta tapahtuneet juutalaisten, romanien ja muiden “vihollisten” joukkotuhonnat, sekä sodan aikaiset että sen jälkeiset väestön muuttoliikkeet ja väestön asettuminen uusille seuduille, johtivat paitsi suunnattomaan inhimilliseen tragediaan, myös siihen että valtionrajasta muotoutui kansallisten kulttuurien raja. Ajatuksenahan oli että näin voitaisiin välttää tulevat konfliktit. Sodan jälkeen Puolassa oli myös vahvasti kansallista eheyttä korostanutta propagandaa, jonka seurauksena myös myyti Puolan kulttuurisesta homogeenisuudesta vahvistui. Puolan-Neuvostoliiton raja-alueella taas uudet asukkaat, vanhoilta asukkailta jäänyt perintö, sekä uusi ja suljettu raja, tulivat osaksi paikallista arkea. Rajasta tuli, kuten yksi informanttini sen sanoi, asia jonka takana ei ole mitään, end of the world, koniec swiata. Monille kokemus rajasta on edelleen tämä. Vaikka 1990-luvulla rajakauppa ja turismi alkoi kukoistaa, ja 1990-luvun lopulta lähtien myös EU-rahoitetut projektit, ei raja sitenkään näytä muuttuneen. Tämä herättää vahvan kysymyksen siitä millä tavoin EU:n ulkoraja ylläpidetään ja yllätetään, kenelle tai kenen toimesta?

Tutkimuksen keskeinen käsite on “rajallistaminen” (rajallistaminen on nähdäkseeni osuvin suomennos englanninkielisestä termistä bordering). Kyse on siitä miten rajan merkitystä ylläpidetään ja relativoidaan. Jokainen rajan ylitys voidaan nähdä neuvotteluna rajasta: sen ylittäminen voi siis tarkoittaa sen merkityksen vahvistamista. Kuten **Anders Linde-Laursen** (2010) on todennut, “on nähtävä miten rajallistaminen tulee osaksi arkipäivää, miten siihen sopeudutaan ja miten sitä harjoitetaan yksilöiden ja ryhmien toimesta”. Myös itse raja voi asettua toiminnan kohteeksi, jolloin nousee nähdäkseeni esiin kysymys siitä, miten rajat ylittäviä erilaisia “kulttuureja” käytetään, mitkä ovat niiden rajaan liittyvät paikalliset merkitykset ja miten ne vaikuttavat tapoihin joilla eroja ja samankaltaisuuksia raja-alueilla neuvotellaan. Työni johdanto-osiossa käsittelenkin kenttätyössäni kohtaamiani moninaisia rajaan liittyviä metonyymejä ja metaforia jotka tuottavat konnotaatioita siitä millaisena raja koetaan.

En siten vain kysy, miten perintöä tai kulttuuria käytetään eri toimijoiden (organisaatiot, media, projektit, yksilöt) toimesta, vaan pyrin myös jäljittämään miten nämä ideat asemoidaan erilaisissa rajat ylittävissä suhteissa. Tämä ei tarkoita vain valtiorajan ylityksiä, vaan tutkimukseni jäljittää paikallis-eurooppalaisia suhteita koskevaa paikallista tietoa – ja siihen liittyvää toimintaa. Olen kiinnostunut siitä miten informanttini minulle kertovat asioista, mutta tärkeämpää on se

miten representaatiot, symbolit, ideat ja materiaaliset objektit liitetään toisiinsa. Nämä kertovat nähdäkseni siitä miten eurooppalaistumisprosessit vaikuttavat paikalliseen toimijuuteen ja siitä luovuudesta joka yksilöillä on kun he neuvottelevat erilaisia rajallistamisen kulttuureja. Tämä mahdollistaa myös sellaisten kulttuurin muotojen ja käytäntöjen havainnointia, jotka eivät helposti sovi vanhoihin. Tutkijan positioni kannalta on keskeistä että pyrin asettamana itseni samalle tasolle kuin tutkittavat ilman ennako-oletuksia informanttien “paikallisuudesta”, “asemasta” tai “tavallisuudesta”. Heidän marginaalinen asemansa liitän heidän tapaansa neuvotella niitä rajat ylittäviä kulttuureja (yhteistyö, kansallinen kulttuuri) joilla näyttää olevan tapana peittää rajallistamiseen liittyvää moniäänisyyttä. Samalla tavoittelemani tieto on kuitenkin luonteeltaan varsin lähellä sellaista mitä informantit voivat kokea hyödyntävänsä projekteissaan, joten eettiset kysymykset, osallistuminen kenttään, tutkijan ja tutkittavan suhde tulee tarkoin huomioida.

Tutkimukseni nostaa esiin sen miten yksinkertaistavaa on ymmärtää Euroopan unionin ulkoraja vain lisääntyvien rajoitusten tai rajat ylittävän yhteistyön kautta. Projektit eivät ole vain taloudellista toimintaa, vaan niillä on moninaisia paikallisia seurauksia. Työni yhteenvedossa käytän kestäväen kehityksen käsitettä arvioidakseni näiden projektien merkitystä erilaisille ihmisten ja materiaalin suhteille rajojen yli. On siis syytä arvioida raja-alueen materiaalisuutta osana kulttuurista toimijuutta, eli siis nähdä miten rajat ylittävät ja paikallis-eurooppalaiset suhteet muodostuvat ihmistä ja muista tekijöistä, joilla ei ole täysin omaa subjektiivisuutta – osana näitä suhteita.

Kenttätyössäni saatoin huomioida miten rajan takaisella, luovutettujen alueiden perinnöllä on merkitystä osana symbolista, eurooppalaista, yhteistä, monikulttuurista perintöä. Varsinkin Puolan ja Ukrainan tapauksessa tähän kulttuuriperintöön liittyvät projektikäytännöt näyttävät korostavan verkostoitumisen merkitystä. Erityisesti arkistojen ja kirjastojen välillä tällainen yhteistyö rajan yli onkin ollut menestyksekkästä ja kykenee myös ylittämään ne asenne-erot joita rajan yli on (kuten kansallismielisyys Ukrainan puolella). Museoesineiden tilanne on sillä tavoin toinen, että esineet kyllä liikkuvat vilkkaasti eri näyttelyssä mutta niiden vastaanotto, eli museoyleisön kokemus, on sidottu kansalliseen näkökulmaan. Rajat ylittävään verkostoitumiseen näyttääkin liittyvän vahva taipumus kulttuuriperinnön idealisointiin, sekä kansallinen viitekehys, joka tarkoittaa vaikkapa juutalaisen perinnön jäämistä hyvin syrjään tästä yhteistyöstä.

Kulttuuriperinnön rooli on kuitenkin nähtävä laajemmin osana paikallisuutta muokkaavia suhteita. Nämä kertovat myös eurooppalaistumiseen liittyvästä moniäänisyydestä. Paikalliseen perintöön liittyvä monikulttuurisuus, ja uudet, projektien myötä tulleet mahdollisuudet kokea sen kulttuurista hybridiyttä, kertovat siitä miten kulttuuriperintö voi olla paitsi toiminnan kohde, myös aktiivinen osa sitä prosessia jossa raja-alueen kulttuuria määritetään. Tästä voidaan puhua myös etnografisen kuoleman käsitteellä jota historioitsija-antropologi **Kate Brown** (2003) on käyttänyt Kresystä kirjoittaessaan. Etnografinen kuolema on ollut laajasti myös omaa tutkimustani ohjaava metafora, jolla tarkoitan niitä moninaisia tapoja joilla rajat estävät kulttuuristen erojen hierarkkisuuden kohtaamista ja toisaalta sitä miten ne voivat tukea näiden erojen kohtaamista. Työni otsikossa mainittu kulttuurinen toimijuus tarkoittaa siis niitä tapoja joilla raja-alueiden kulttuurinen moninaisuus nousee osaksi rajojen neuvottelua.

Paikallisten rajaan liittyvien kulttuuristen identifikaatioiden huomioiminen osana projektitoimintaa ei kuitenkaan ole helppoa. Rajan merkitys on sisäistetty osana arkea, toisaalta taas rajaan liittyvät suuret kertomukset kansallisena ja yhteistyön rajana voivat olla etäännyttäviä tekijöitä. Toisaalta, kulttuuriperintö voi asettua toiminnan kohteeksi myös tavoilla, jotka eivät huomioi siihen liittyviä paikallisia merkityksiä. Tämä kuitenkin voi toiselle toimijalle olla merkittävää kun hän määrittää sitä miten perintöä tulisi käyttää. Nähdäkseni on siis keskeistä miten juuri raja-alueen materiaalsen perinnön autenttisuuden kokemus voi olla raja-alueen yhteisöille mahdollisuus osallistua rajallistamiseen. Siten siis raja-alueen pysyvä, materiaallinen ulottuvuus, voi olla myös perusta toiminnalle joka huomioi paikallisia kulttuurisia identifikaatioita osana projekteja.

Joillekin raja-alueen perinnön autenttisuutta korostaville toimijoille sen sosiaalinen konteksti esimerkiksi raja-alueen kylissä on vähemmän merkittävä kuin toisille, toisille se taas voi olla tapa tuoda sotien välisen ajan monikulttuurisuutta nyt todellisemmaksi osaksi yhteisöä. Projektien myötä sellainenkin paikallinen perintö, joka nähdään vahvasti toisen ryhmän “omana” voi tulla rajat ylittävän yhteistoiminnan alueeksi. Tärkeää voi olla myös arkinen kokemus perinnön autenttisuudesta, kuten vaikkapa projektitoimijalle joka korjatessaan vanhaa kotirakennustaan löysi sen seinistä jiddishinkielistä tekstiä. Autenttisuus voi myös tarkoittaa paikallisyhteisön ottamista mukaan ylijajaisiin, populaarikulttuuriin kulttuuritapahtumiin, joissa kuitenkin erilaiset kulttuuriset yhteisöt otetaan huomioon, paikallista tietoa hyväksi käyttäen.

Yhteenvetona voi todeta, että raja-alueen kestävydessä, on siis kyse siitä miten kulttuuriperintö voi olla aktiivinen osa paikallista yhteisöä. Siten vain jokin julkilausuttu painotus paikalliseen kehittämiseen ja kulttuuriperinnön suojeluun ei vielä kerro sen merkityksestä hyvinvoinnille. Toimijoilla on käytettävissään erilaisia resursseja ja “kulttuureja” projekteissaan, ja he siten he myös osallistuvat eri tavoin rajallistamiseen. Merkittävää on että kun neuvottelua rajallistamisen kulttuureista käydään materiaalisen perinnön merkitysten pohjalta, myös eurooppalaisuus voi tarkoittaa paikallista hyvinvointia ja lisääntyvää ylijäisten yhteyksien moniäänisyyttä.

Kirjallisuutta

- Barth, Fredrik. 1969. Introduction. In *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Difference*, ed. Fredrik Barth, 9–38. Bergen: Universitetsforlaget.
- Brown, Kate. 2003. *A Biography of No Place. From Ethnic Borderland to Soviet Heartland*. Massachusetts, London: Harvard University Press.
- Hannerz, Ulf. 2001. Introduktion: När fältet blir translokalt. In *Flera fält i ett. Socialantropologer om translokala fältstudier*, ed. Ulf Hannerz, 7–35. Stockholm: Carlssons.
- . 1997. Borders. *International Social Science Journal* 154 : 537–48.
- Johler, Reinhard. 2006. *Volkskunde und Europa. Zum Beispiel: Das "Europa der Regionen"*. *Schweizerisches Archiv Für Volkskunde* 102 : 147–62.
- Kiiskinen, Karri 2013: *Bordering with Culture(s): Europeanization and Cultural Agency at the External Border of the European Union [Rajallistamisen kulttuuri(t): Eurooppalaistuminen ja kulttuurinen toimijuus Euroopan unionin ulkorajalla]*, *Annales Universitatis Turkuensis*, B 365. Turku: Turun yliopisto, <https://www.doria.fi/handle/10024/91488> (sähköinen versio julkaistu ilman artikkeleita).
- Linde-Laursen, Anders. 2010. *Bordering. Identity Processes between the National and Personal*. Farnham: Ashgate.
- Marcus, George E. 1998. *Ethnography Through Thick and Thin*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Siivonen, Katriina. 2011. *Local Culture as a Resource in Regional Development in the South-west-Finland Archipelago*. *Journal of Ethnology and Folkloristics* 3 (2): 47-63.
- . 2008. *Saaristoidentiteetit merkien virtoina. Varsinaisuumalainen arki ja aluekehitystyö globalisaation murroksessa*. *Kansatieteellinen arkisto* 51. Helsinki: Suomen Muinaismuistoyhdistys.
- Talve, Ilmar. 1979. *Suomen kansankulttuuri*. Helsinki: SKS

FM Karri Kiiskisen kansatieteen väitöskirjan "Bordering with Culture(s): Europeanization and Cultural Agency at the External Border of the European Union" tarkastustilaisuus järjestettiin 9. elokuuta 2013 Turun yliopistossa. Vastaväittäjänä toimi professori Ullrich Kockel Skotlannista (Heriot Watt University, Edinburgh) ja kustoksena professori Helena Ruotsala (Turun yliopisto).

Uutisia ja ilmoitusasioita

▪ **Seurasaarisäätiön stipendejä** ▪ **Ethnoksen kirja-alennusmyynti** ▪
Etnologinen tapahtumakalenteri ▪ **Seuraava Ethnos-tiedote /**
Jäsenkirje

Seurasaarisäätiön stipendejä

Suomessa tehtävään kansatieteelliseen tutkimukseen ja tutkimusten julkaisuun on haettavissa stipendejä Seurasaarisäätiön Emil ja Lempi Hietasen rahastosta.

Vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee olla hakijan henkilötiedot, tutkimussuunnitelma lähdeluetteloinen (enintään 6 kpl A4 sivua), rahoitussuunnitelma aika tauluineen sekä tiedot aiemmasta tieteellisestä toiminnasta. Lisäksi hakijaa pyydetään selkeästi ilmoittamaan kuinka suurta summaa hakee ja tekeekö tutkimustaan virkатыönään vai vapaana tutkijana. Suosituksia ei tarvita. Apuraha voidaan myöntää myös pro gradun tekoon. Jaossa on tänä vuonna 20 000,00 €.

Kirjalliset hakemukset, joita ei palauteta, osoitetaan Seurasaarisäätiön hallitukselle, ja ne toimitetaan perjantaihin 4.10.2013 klo 16.00 mennessä sähköpostitse: *aila.nieminen(at)seurasaarisaatio.fi*. Tiedustelut arkisin klo 12–16, pääsihteeri Aila Nieminen, puh. (09) 484 511.

Ethnoksen kirja-alennusmyynti

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry. tyhjentää kirjavarastoa ja myy vanhoja julkaisujaan alennettuun hintaan.

Polkuja etnolgiaan menetelmiin 10 € (30 €)

Kulttuurista kestävyttä 10 € (15 €)

Sukupuolen kohtaaminen etnologiassa 10 € (25 €)

Hei muistatkos...? 10 € (25 €)

Hae pian omasi Tiedekirjasta, Kirkkokatu 14, Helsinki, tai www.tiedekirja.fi.
Julkaisujen lisätiedot: www.ethnosry.org.

Etnologinen tapahtumakalenteri (muutokset mahdollisia)

- 8.10.2013 Jyväskyläläinen maaseutututkimus esittäytyy: Osa III -seminaari Jyväskylän yliopistossa. Lisätietoja: Pilvi Hämeenaho, pilvi.hameenaho(at)jyu.fi.
- 11.10.2013 Gender and Experience -seminaari Jyväskylässä. Lisätietoja: www.jyu.fi/hum/laitokset/hie/ajankohtaista/gender_and_experience
- 1.11.2013 Marja-Liisa Rönkön juhlaseminaari "Lempimuseoni" Helsingin yliopistomuseo Arppeanumin auditoriossa. Lisätietoja: www.helsinki.fi/museologia.
- 15.11.2013 Meikäläisiä ja teikäläisiä: paikallisuus ja sen kokeminen uusissa kunnissa -seminaari Turun yliopistossa. Lisätietoja: www.utu.fi/kansatiede/ > Ajankohtaista.
- 22.11.2013 Monitieteinen merihistoriallinen seminaari "Maritime History, Arts and Myths" Helsingin yliopistossa. Lisätietoja: www.helsinki.fi/merihistoria.
- 29.11.2013 Ethnologia Fennica 2014 artikkelien deadline "Daily life in national parks". Ks. Tiedotteen sivu 39.
- 29.11.2013 VII Kansatieteen päivien esitelmäkutsun deadline. Ks. Tiedotteen sivut 38.
- 13.–14.3.2014 VIII Kansatieteen päivät Helsingissä teemalla *Vahva ote? Etnologinen tulkinta ja analyysi*. (Ks. Tiedotteen sivut 38).

Seuraava Ethnos-tiedote / Jäsenkirje

Ethnos-tiedote 1/2014 ilmestyy helmikuussa ja postitetaan kaikille jäsenille kotiin. Tiedote on luettavissa myös yhdistyksen kotisivuilla sähköisenä versiona. Lehteen tuleva aineisto toimitetaan viimeistään 31.1.2014 mennessä tiedotussihteerille osoitteella jussi.lehtonen@utu.fi.

Seuraava sähköinen **Jäsenkirje** ilmestyy joulukuussa 2013. Jäsenkirjeeseen tarkoitettu aineisto toimitetaan tiedotussihteerille viimeistään 30.11.2013 mennessä.

Katso myös laajempi julkaisuaikataulu tämän Tiedotteen sivulta 12.

ESITELMÄKUTSU: VAHVA OTE? ETNOLOGINEN TULKINTA JA ANALYYSI

VIII Kansatieteen päivät 13.–14.3.2014 Helsinki

VIII Kansatieteen päivien teemoina ovat analyysi ja tulkinta. Päivillä pohditaan, miten kulttuurin tutkija tulkitsee aineistojaan ja käy keskustelua niiden kanssa. Millaisten käsitteiden kanssa opeoimme? Miten ottaa huomioon tutkittavien omat käsitykset ja palauttaa tutkimuksen tulokset kentälle? Mikä on eettinen tulkinta? Entä millaisia tulkintoja maailmasta museot tuottavat? Kysymykset analyysistä ja tulkinnasta koskevat niin tutkijoita, kulttuuriorganisaatioita kuin vuoropuhelua yleisön kanssa.

Kansatieteen päivien ohjelma koostuu keynote-puheenvuoroista, esitelmistä ja debatis-ta. Keynote-luennoitsijat ovat professori **Thomas O'Dell** (Lund Universitet), profes-sori **Anu Koivunen** (Stockholms Universitet) sekä professori **Jörg Niewöhner** (Humboldt University, Berlin, Germany).

Esitelmät voivat käsitellä yksittäisiin tutkimuksiin ja projekteihin liittyviä tulkintoja ja niiden välineitä tai etnologisen tutkimuksen tulkintaprosessia yleensä. Työryhmät ja esitelmät voivat olla suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Kutsun ensimmäisessä vai-heessa haettiin sekä työryhmien aiheita että valmiita työryhmiä esitelmiseen (Call for Sessions and Papers 1). Toisessa vaiheessa julkaistaan työryhmät ja haetaan niihin yksittäisiä esitelmiä (Call for Papers 2).

Työryhmäkutsun deadline oli 30.9.2013. Hyväksynnästä tiedotetaan lokakuun 15.10.2013 mennessä.

Esitelmäkutsu julkaistaan 15.10.2013 ja sen deadline on 29.11.2013. Esitelmien abstraktit lähetetään työryhmien puheenjohtajille, jotka valitsevat paperit ja tiedottavat paperien hyväksynnästä 16.12.2013 mennessä.

Tiedot osallistumismaksuista ja alustavasta ohjelmasta löytyvät tapahtuman verk-kosivuilta <http://blogs.helsinki.fi/kansatieteenpaivat2014/>.

VIII Kansatieteen päivät järjestää Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry yhteistyössä Helsingin yliopiston kansatieteen oppiaineen kanssa.

Lisätietoja työryhmän puheenjohtajalta Tytti Steeliltä, [tytti.steel\(at\)helsinki.fi](mailto:tytti.steel(at)helsinki.fi) / (09) 191 23784 tai Ethnos ry:n seminaarisiteeriltä Eerika Koskinen-Koivistolta, [eerika.koskinen-koivisto\(at\)helsinki.fi](mailto:eerika.koskinen-koivisto(at)helsinki.fi) / 040 7243810.

Ethnologia Fennica 2014: Call for Articles

Daily life in national parks

The theme for Ethnologia Fennica 2014 is daily life in relation to national parks in Europe. We encourage scholars to write about how different forms of expressions, activities and interaction in and around the national parks shape everyday life. Articles may deal with activities such as nature protection, production and use of natural and cultural heritage, identification, identity policy, or tourism seen from several perspectives. We would like to inspire reflections concerning the relationships between local inhabitants and organizations, park visitors and tourists, entrepreneurs, park administrators and legislative actors at the local and national levels in defining activities in national parks.

Articles may concern for instance the following questions. What forms of expressions, activities and interaction structure the relationships between these actors; which forms of expressions, activities and interaction facilitate these relationships and which hinder it? What is the role of natural and cultural heritage and nature protection in the definitions of human everyday life in and around the national parks? How democratic are park management procedures, and what is the role of different park actors in the management of different activities? Are there any new forms of participatory decision making? What is the relation of identities of different actors to the national park with its different activities? These may be for instance nature protection, tourism, and the use of natural and cultural heritage.

Ethnologia Fennica is an international journal of the Association of Finnish ethnologists. The journal publishes original scholarly articles, review articles, congress reports and book reviews. The articles undergo peer review.

Please send your previously unpublished article to editor-in-chief Arja Turunen (arja.turunen@helsinki.fi) by 29 November 2013. Please do not hesitate to ask for more details from the editors or members of the editorial board. Articles may be written in English or in German and should not exceed 10 000 words. More detailed instructions can be found in EF 2012 and on the website of the Ethnos association:

<http://www.ethnosry.org/julkaisut/ethnologia-fennica/>

Ethnos ry.
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki
